

podstawy i języki
programowania

```
for( i = 0
```

```
; class Point3D : public Point  
{
```

pjp

Pascal

```
!= '\0'
```

```
I := Succ
```

```
( I );
```

C++

Podstawy programowania w języku C dla środowiska Windows

Część druga

Windows API – pierwsze kroki

Autor

Roman Simiński

Kontakt

roman.siminski@us.edu.pl

www.us.edu.pl/~siminski

Niniejsze opracowanie zawiera skrót treści wykładu, lektura tych materiałów nie zastąpi uważnego w nim uczestnictwa. Opracowanie to jest chronione prawem autorskim. Wykorzystywanie jakiegokolwiek fragmentu w celach innych niż nauka własna jest nielegalne. Dystrybuowanie tego opracowania lub jakiegokolwiek jego części oraz wykorzystywanie zarobkowe bez zgody autora jest zabronione.

Obsługa wybranych komunikatów – WM_CREATE

```
LRESULT CALLBACK WndProc01( HWND hWnd, UINT uMsg, WPARAM wParam, LPARAM lParam )
{
    switch( uMsg)
    {
        case WM_CREATE:
            MessageBox( NULL, "Uwaga - rodzi się okno", "Info", MB_OK );
            break;

        case WM_CLOSE:
            DestroyWindow( hWnd );
            break;

        case WM_DESTROY:
            PostQuitMessage( 0 );
            break;

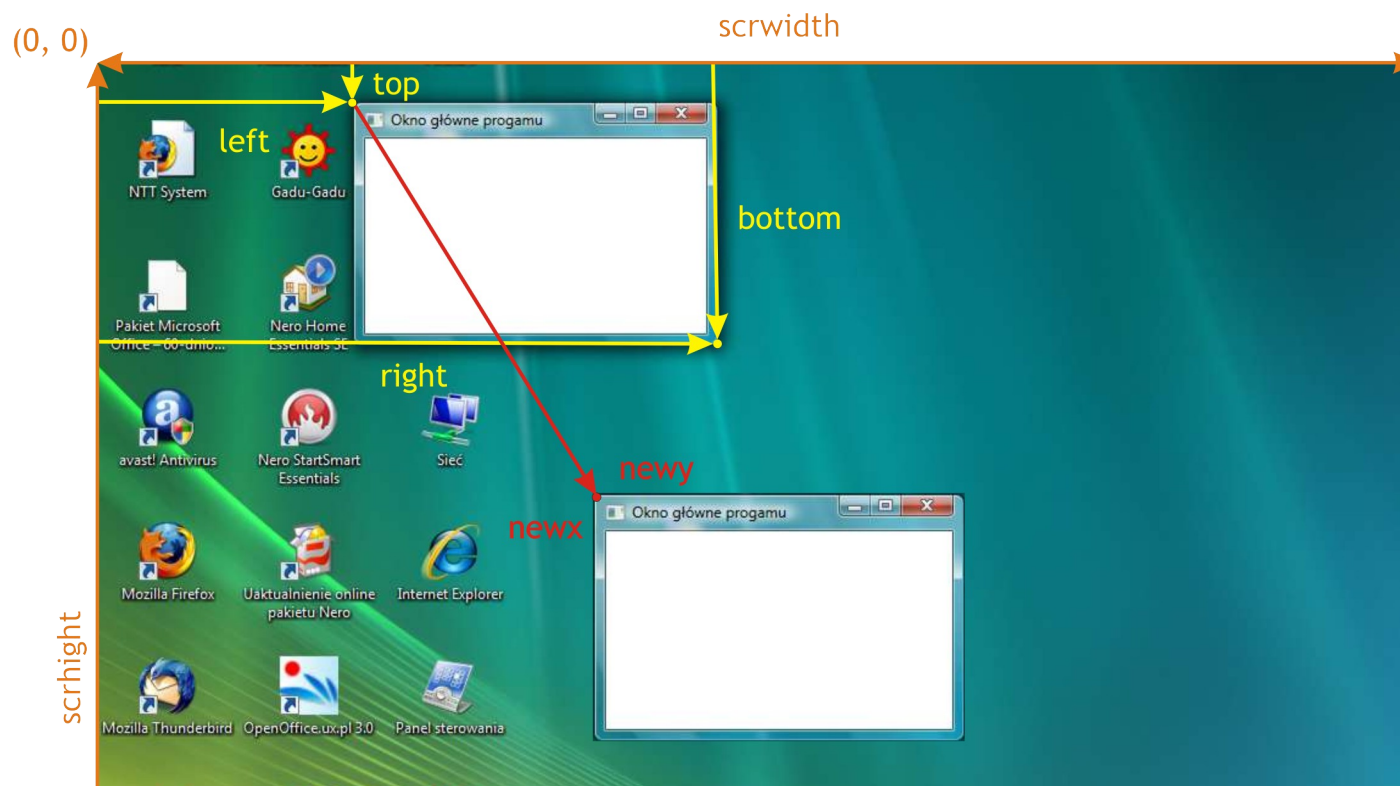
        default:
            return DefWindowProc( hWnd, uMsg, wParam, lParam);
    }
    return 0;
}
```

Obsługa komunikatu generowanego w trakcie tworzenia okna

- ▶ Komunikat WM_CREATE jest wysyłany podczas wykonania *CreateWindowEx* lub *CreateWindow*. Procedura obsługi komunikatów nowego okna otrzymuje ten komunikat *po utworzeniu* okna ale *przed jego wyświetleniem*.

Obsługa wybranych komunikatów – WM_CREATE, przykład

Centrowanie okna względem ekranu:

$$\text{newx} = \text{scrwidth} / 2 - (\text{right} - \text{left} + 1) / 2 = (\text{scrwidth} - (\text{right} - \text{left} + 1)) / 2$$

$$\text{newy} = \text{scrheight} / 2 - (\text{bottom} - \text{top} + 1) / 2 = (\text{scrheight} - (\text{bottom} - \text{top} + 1)) / 2$$

Obsługa wybranych komunikatów – WM_CREATE, przykład

Potrzebujemy:

- ▶ *wysokości i szerokości ekranu,*
- ▶ *wysokości i szerokości okna, które można wyznaczyć na podstawie współrzędnych przeciwległych narożników prostokąta opisującego okno,*
- ▶ *funkcji pozwalającej na ustawienie okna na zadanej pozycji ekranowej,*
- ▶ *wywołanie tej funkcji umieścimy w obsłudze komunikatu WM_CREATE.*

Obsługa wybranych komunikatów – WM_CREATE, przykład

```
RECT rc;
```

```
. . .
```

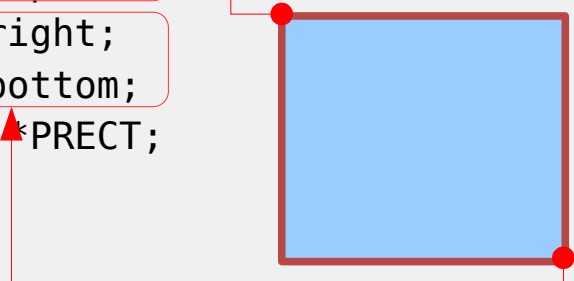
```
case WM_CREATE:
```

```
. . .
```

```
break;
```

Rekord opisu prostokątnego obszaru ekranowego

```
typedef struct _RECT  
{  
    LONG left;  
    LONG top;  
    LONG right;  
    LONG bottom;  
} RECT, *PRECT;
```


- ▶ RECT — określa współrzędne *lewego górnego* i *prawego dolnego* rogu prostokąta.
- ▶ Uwaga — zgodnie z konwencją prostokąt opisuje zewnętrzny obrys obszaru, tzn. piksele opisujące narożniki nie wchodzą w skład rozważanego obszaru prostokątnego.

Obsługa wybranych komunikatów – WM_CREATE, przykład

```
RECT rc;
```

```
. . .
```

```
case WM_CREATE:
```

```
    GetWindowRect( hWnd, &rc );
```

```
. . .
```

```
break;
```

Pobranie informacji o położeniu okna hWnd do rekordu rc

- ▶ `BOOL GetWindowRect(HWND hWnd, LPRECT lpRect)` – pobiera rozmiary prostokąta w który jest wpisane okno identyfikowane pierwszym parametrem i zapisuje te informacje do rekordu opisu prostokąta, wskazywanego przez drugi parametr.
- ▶ Współrzędne są liczone w współrzędnych ekranowych odniesionych do lewego górnego narożnika ekranu. `left corner of the screen.`

Obsługa wybranych komunikatów – WM_CREATE, przykład

```
RECT rc ;
```

```
. . .
```

```
case WM_CREATE:
```

```
    GetWindowRect( hWnd, &rc );
```

```
    SetWindowPos( hWnd, 0,  
        ( GetSystemMetrics( SM_CXSCREEN ) - ( rc.right - rc.left + 1 ) ) / 2,  
        ( GetSystemMetrics( SM_CYSCREEN ) - ( rc.bottom - rc.top + 1 ) ) / 2,  
        0, 0, SWP_NOZORDER|SWP_NOSIZE );
```

```
    break;
```

Ustalenie położenia okna centralnie względem ekranu

- ▶ `BOOL SetWindowPos(HWND hWnd, HWND hWndInsertAfter, int X, int Y, int cx, int cy, UINT uFlags);`
- ▶ Zmienia pozycję, rozmiar oraz kolejność okna na osi Z.
- ▶ `GetSystemMetrics` – pobiera określone informacje o rozmiarach i ustawieniach systemu liczone w pikselach. Parametry `SM_CXSCREEN` i `SM_CYSCREEN` pozwalają na pobranie szerokości i wysokości ekranu podstawowego wyświetlacza.

Obsługa wybranych komunikatów – WM_CREATE, przykład

- ▶ `BOOL SetWindowPos(HWND hWnd, HWND hWndInsertAfter, int X, int Y, int cx, int cy, UINT uFlags);`
- ▶ `hWnd` – identyfikator pozycjonowanego okna.
- ▶ `hWndInsertAfter` – identyfikator okna poprzedzającego na osi Z, lub `HWND_BOTTOM`, `HWND_NOTOPMOST`, `HWND_TOP`, `HWND_TOPMOST`,
- ▶ `X`, `Y` – nowa pozycja `x` i `y` lewego górnego rogu,
- ▶ `cx`, `cy` – nowa szerokość i wysokość okna liczona w pikselach,
- ▶ `uFlags` – Określa sposób zmiany rozmiaru i pozycjonowania okna, wiele możliwości np. kombinacja: `SWP_NOSIZE | SWP_NOZORDER` zachowuje aktualną kolejność na osi Z i bieżący rozmiar (parametry `cx` i `cy` są ignorowane).

Obsługa wybranych komunikatów – WM_CREATE, ładniejszy przykład

```
void CenterWindow( HWND hWnd )
{
    RECT rc ;

    GetWindowRect ( hWnd, &rc ) ;

    SetWindowPos( hWnd, 0,
        ( GetSystemMetrics( SM_CXSCREEN ) - ( rc.right - rc.left + 1 ) ) / 2,
        ( GetSystemMetrics( SM_CYSCREEN ) - ( rc.bottom - rc.top + 1 ) ) / 2,
        0, 0, SWP_NOZORDER|SWP_NOSIZE );
}
```

```
LRESULT CALLBACK WndProc01( HWND hWnd, UINT uMsg, WPARAM wParam, LPARAM lParam )
{
    switch( uMsg)
    {
        case WM_CREATE:
            CenterWindow( hWnd );
            break;
        . . .
    }
}
```

Obsługa wybranych komunikatów – WM_KEYDOWN

```
. . .  
switch( uMsg )
```

```
{
```

```
  case WM_KEYDOWN:
```

```
    . . .  
    break;
```

```
  . . .  
}
```

```
. . .
```

Pobranie informacji o położeniu okna hWnd do rekordu rc

- ▶ WM_KEYDOWN — ten komunikat jest wstawiany do kolejki gdy naciśnięto niesystemowy klawisz wirtualnego (bez Alt). Ten komunikat ma dwa parametry, wParam określa tzw. kod naciśniętego klawisza, lParam określa dodatkowe informacje związane z naciśniętym klawiszem.
- ▶ Klawisz wirtualny (ang. *virtual-key*) ma swój niezależny od platformy identyfikator (np. VK_ESCAPE, VK_SPACE, VK_PRIOR (PageUp), VK_NEXT (PageDown), VK_END, VK_HOME, VK_LEFT, VK_UP, VK_RIGHT, VK_DOWN, VK_RETURN (Enter)).

Jak zamknąć okno naciskając klawisz Escape?

```
. . .  
switch( uMsg )  
{
```

Identyfikacja klawisza

```
  case WM_KEYDOWN:
```

```
    if( wParam == VK_ESCAPE )
```

```
    {
```

```
      . . .
```

```
    }
```

```
    break;
```

```
. . .
```

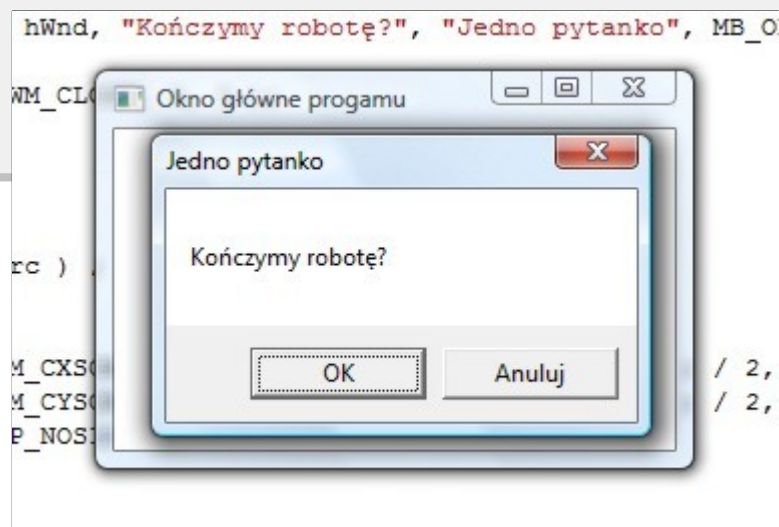
```
}
```

```
. . .
```

Jak zamknąć okno naciskając klawisz Escape?

```
...  
switch( uMsg )  
{  
    case WM_KEYDOWN:  
        if( wParam == VK_ESCAPE )  
        {  
            int ret = MessageBox( NULL, "Kończymy robotę?", "Jedno pytanko", MB_OKCANCEL );  
            if ( ret == IDOK )  
                ... ;  
        }  
        break;  
    ...  
}
```

Spytaj czy kończymy

Jak zamknąć okno naciskając klawisz Escape?

```
. . .
switch( uMsg )
{
    case WM_KEYDOWN:
        if( wParam == VK_ESCAPE )
        {
            int ret = MessageBox( NULL, "Kończymy robotę?", "Jedno pytanie", MB_OKCANCEL );
            if ( ret == IDOK )
                SendMessage( hWnd, WM_CLOSE, 0, 0 );
        }
        break;
    . . .
}
. . .
```

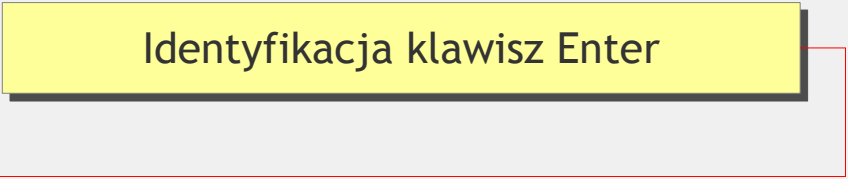
Wyślij komunikat WM_CLOSE

- ▶ `LRESULT SendMessage(HWND hWnd, UINT Msg, WPARAM wParam, LPARAM lParam);`
- ▶ `SendMessage` — funkcja *wysyła* komunikat określony parametrami `Msg` i `wParam`, `wParam` do okna określonego `hWnd`. Funkcja wywołuje procedurę obsługi komunikatów okna i czeka na zakończenie jej wywołania (czyli aż obsłużony zostanie komunikat).

Jak przechwycić klawisz Enter?

```
. . .
switch( uMsg )
{
    case WM_KEYDOWN:
        if( wParam == VK_RETURN )
            MessageBox( NULL, "Poco wciskasz ten Enter!", "Ostrzeżenie", MB_OK );
        break;
    . . .
}
. . .
```

Identyfikacja klawisz Enter

Rozpoznawania większej liczby klawiszy

```
. . .
switch( uMsg )
{
    case WM_KEYDOWN:
        switch( wParam )
        {
            case VK_RETURN :
                MessageBox( NULL, "Poco wciskasz ten Enter!", "Ostrzeżenie", MB_OK );
                break;

            case VK_ESCAPE :
                MessageBox( NULL, "Okno zamyka Alt-F4", "Ostrzeżenie", MB_OK );
                break;
        }
        break;

    case WM_CLOSE:
        DestroyWindow( hWnd );
        break;
}
. . .
```

Taki sobie dziwny przykład

```
. . .
switch( uMsg )
{
    case WM_KEYDOWN:
        switch( wParam )
            if( wParam == VK_SCROLL )
            {
                char szFileName[ MAX_PATH ];
                HINSTANCE hInstance = GetModuleHandle( NULL );

                GetModuleFileName( hInstance, szFileName, MAX_PATH );
                MessageBox( hWnd, szFileName, "To program z pliku", MB_OK );
            }
        break;

    case WM_CLOSE:
        DestroyWindow( hWnd );
        break;

    . . .
}
. . .
```

Pobranie identyfikatora aktualnie działającego modułu

`char szFileName[MAX_PATH];`
`HINSTANCE hInstance = GetModuleHandle(NULL);`

- ▶ `GetModuleHandle(NULL)` — to szczególny przypadek wywołania funkcji `GetModuleHandle` pozwala na pobranie identyfikatora własnego procesu.

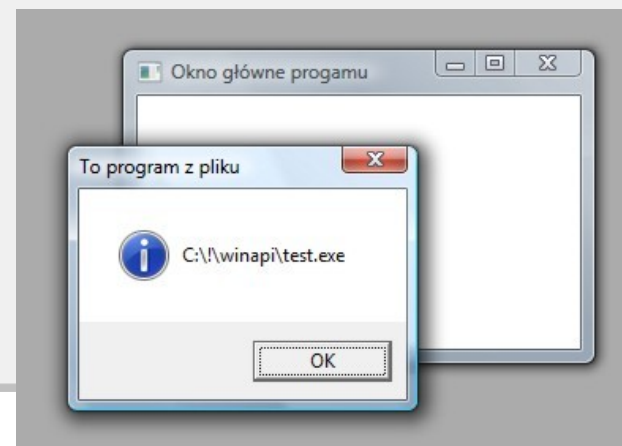
Taki sobie dziwny przykład

Pobierz i wyświetl nazwę pliku, z którego został uruchomiony aktualnie działający kod

```
. . .
switch( uMsg )
{
    case WM_KEYDOWN:
        switch( wParam )
            if( wParam == VK_SCROLL )
            {
                char szFileName[ MAX_PATH ];
                HINSTANCE hInstance = GetModuleHandle( NULL );

                GetModuleFileName( hInstance, szFileName, MAX_PATH );
                MessageBox( hWnd, szFileName, "To program z pliku", MB_OK );
            }
        break;

    case WM_CLOSE:
        DestroyWindow( hWnd );
        break;
    . . .
}
. . .
```


- ▶ `GetModuleHandle(NULL)` — pobranie pełnej nazwy pliku zawierającego moduł określony pierwszym parametrem wywołania do tablicy identyfikowanej drugim parametrem (nie więcej znaków niż wskazuje ostatni parametr).

Identyfikowanie komunikatów pochodzących od myszy

```
. . .
switch( uMsg )
{
  case WM_LBUTTONDOWN:
    MessageBox( hWnd, "Lewy przycisk kliknięty", "", MB_OK | MB_ICONINFORMATION);
    break;

  case WM_RBUTTONDOWN:
    MessageBox( hWnd, "Prawy przycisk kliknięty", "", MB_OK | MB_ICONINFORMATION);
    break;

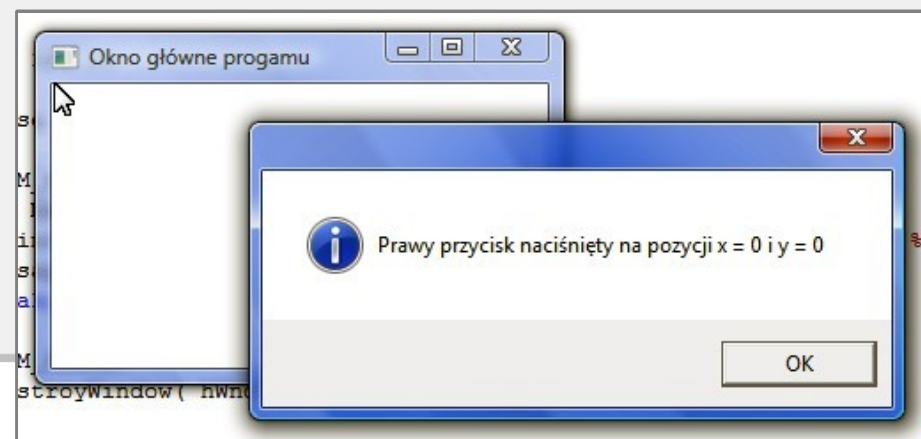
  case WM_CLOSE:
    DestroyWindow( hWnd );
    break;
  . . .
}
. . .
```

Identyfikowanie naciśniętego klawisza myszy

Identyfikacja pozycji wskaźnika myszy względem obszaru klienta

```
...  
POINTS p;  
char mess[ 128 ];  
  
switch( uMsg )  
{  
    case WM_LBUTTONDOWN:  
  
        p = MAKEPOINTS( lParam );  
  
        sprintf( mess, "Prawy przycisk naciśnięty na pozycji x = %d i y = %d", p.x, p.y );  
        MessageBox( hWnd, mess, "", MB_OK | MB_ICONINFORMATION);  
        break;  
  
    case WM_CLOSE:  
        DestroyWindow( hWnd );  
        break;  
    ...  
}
```

Parametr *lParam* zawiera pozycje punktu centralnego wskaźnika myszy w trakcie zajścia zdarzenia. Młodszy bajt zawiera współrzędną x, starszy zawiera współrzędną y.

- ▶ Współrzędne zapisane w parametrze *lParam* wyrażone są w układzie współrzędnych obszaru klienta — (0, 0) znajduje się w lewym górnym rogu obszaru klienckiego okna.

Identyfikacja pozycji wskaźnika myszy względem obszaru klienta

```
. . .  
POINTS p;  
char mess[ 128 ];  
  
switch( uMsg )  
{  
    case WM_LBUTTONDOWN:  
  
        p = MAKEPOINTS( lParam );  
  
        sprintf( mess, "Prawy przycisk naciśnięty na pozycji x = %d i y = %d", p.x, p.y );  
        MessageBox( hWnd, mess, "", MB_OK | MB_ICONINFORMATION);  
        break;  
  
    case WM_CLOSE:  
        DestroyWindow( hWnd );  
        break;  
  
    . . .  
}  
. . .
```

Makro MAKEPOINTS wydobywa ze parametru lParam współrzędne centralnego punktu wskaźnika myszy i tworzy rekord opisu punkty typu POINTS.

`p = MAKEPOINTS(lParam);`

- ▶ Parametr *wParam* opisuje stan klawiszy *Ctrl* i *Shift* oraz pozostałych klawiszy myszy w trakcie zaistnienia zdarzenia — to czasami jest istotne.

Identyfikacja podwójnego kliknięcia

Aby ten komunikat dotarł do procedury obsługi komunikatów, okno musi zostać zdefiniowane w wykorzystaniu stylu `CS_DBLCLKS`

```
    . . .
POINTS p;
char mess[ 128 ];

switch( uMsg )
{
    case WM_LBUTTONDOWN:
        p = MAKEPOINTS( lParam );

        sprintf( mess, "Prawy przycisk naciśnięty na pozycji x = %d i y = %d", p.x, p.y );
        MessageBox( hWnd, mess, "", MB_OK | MB_ICONINFORMATION);
        break;

    case WM_CLOSE:
        DestroyWindow( hWnd );
    . . .
}

int WINAPI WinMain( HINSTANCE hInst, HINSTANCE hPrev, LPSTR lpszCmdLine, int nCmdShow )
{
    WNDCLASSEX winClass;
    HWND hWndMain;

    winClass.cbSize      = sizeof( WNDCLASSEX );
    winClass.cbClsExtra  = 0;
    winClass.style       = CS_HREDRAW | CS_VREDRAW | CS_DBLCLKS ;
    . . .
}
```

Komunikat WM_PAINT – informacje wprowadzające

- ▶ Operacje graficzne realizowane w ramach okna odbywają się z wykorzystaniem tzw. *kontekstu urządzenia graficznego* (ang. *device context*), zwanego dalej DC.
- ▶ Intuicyjnie DC jest to narzędzie pozwalające na realizację operacji graficznych w ten sam sposób, niezależnie od „płótna” na jakim się to odbywa i niezależnie od specyficznych jego właściwości.
- ▶ Formalnie DC to struktura definiująca zbiór graficznych obiektów oraz związanych z nimi atrybutów – obejmują one *pióra* do kreślenia linii, *pędzle* do malowania i wypełniania obszarów, mapy bitowe, palety kolorów, oraz inne elementy istotne elementy wykonywania operacji graficznych.

Komunikat WM_PAINT – informacje wprowadzające

Wyróżnia się cztery typy DC:

- ▶ *Display* – przeznaczony do realizacji operacji na ekranie.
- ▶ *Printer* – przeznaczony do realizacji operacji na drukarce lub ploterze.
- ▶ *Memory* – przeznaczony do realizacji operacji na mapach bitowych.
- ▶ *Information* – przeznaczony do pobierania informacji o danych DC.

Przy okazji – dwa istotne pojęcia:

- ▶ *obszar obcinania* (ang. *clipping region*) – wszystkie operacje wykonywane przez aktualnie stosowany obiekt graficzny realizowane są tylko w ustalonym obszarze obcinania.
- ▶ *obszar aktualizacji* (ang. *update region*) – obszar określający tę część okna, która wymaga aktualizacji. Jeżeli system wykryje konieczność aktualizacji przynajmniej części okna, ustali odpowiedni obszar aktualizacji w wyśle komunikat WM_PAINT.

Komunikat WM_PAINT – informacje wprowadzające

Kontekst wyświetlacza – DDC (ang. *display device contexts*)

- ▶ Program otrzymuje kontekst DDC poprzez wywołanie funkcji *BeginPaint*, *GetDC* lub *GetDCEx*.
- ▶ Zwykle wykorzystuje się otrzymany DDC do wykonywania operacji graficznych w obszarze klienckim okna.
- ▶ Po zakończeniu operacji graficznych należy wywołać funkcje *EndPaint* or *ReleaseDC*.

Komunikat WM_PAINT – pobieranie kontekstu wyświetlacza

- ▶ Funkcja *BeginPaint* jest dedykowana dla realizacji operacji graficznych podczas obsługi komunikatu WM_PAINT.
- ▶ Funkcja *BeginPaint* ustala *obszar obcinania* na taki jak *obszar aktualizacji*.
- ▶ Każda operacja graficzna wykonana po *BeginPaint* będzie od razu widoczna na ekranie.
- ▶ Funkcja *BeginPaint* wysyła komunikat *WM_ERASEBKGND*, który spowoduje wyczyszczenie obszaru klienckiego przy użyciu pędzla określonego w zarejestrowanej klasie okna.
- ▶ Funkcja *BeginPaint* wypełnia danymi rekord *PAINTSTRUCT*, jej rezultatem jest identyfikator *DDC* lub *NULL* gdy nie jest on dostępny.
- ▶ Po zakończeniu operacji graficznych należy koniecznie wywołać funkcję *EndPaint*.

Komunikat WM_PAINT – wywołanie BeginPaint

```
. . .  
PAINTSTRUCT ps;  
HDC hdc;  
  
switch( uMsg )  
{  
    case WM_PAINT:  
  
        hdc = BeginPaint( hWnd, &ps );  
  
        TextOut( hdc, 0, 0, "Dzień dobry", 11 );  
  
        EndPaint( hWnd, &ps );  
  
        break;  
  
    . . .  
}
```

Definicja rekordu PAINTSTRUCT – zawiera on informacje wykorzystywane do rysowania w obszarze klienckim okna aplikacji.
HDC – identyfikator DDC

Komunikat WM_PAINT – wywołanie BeginPaint

```
. . .  
PAINTSTRUCT ps;  
HDC hdc;  
  
switch( uMsg )  
{  
    case WM_PAINT:  
        hdc = BeginPaint( hWnd, &ps );  
        TextOut( hdc, 0, 0, "Dzień dobry", 11 );  
        EndPaint( hWnd, &ps );  
        break;  
    . . .  
}
```

Pobranie kontekstu urządzenia – zapamiętanie w *hdc* – i wstawienie informacji do rekordu *ps*

Komunikat WM_PAINT – wywołanie TextOut

```
. . .
PAINTSTRUCT ps;
HDC hdc;

switch( uMsg )
{
    case WM_PAINT:

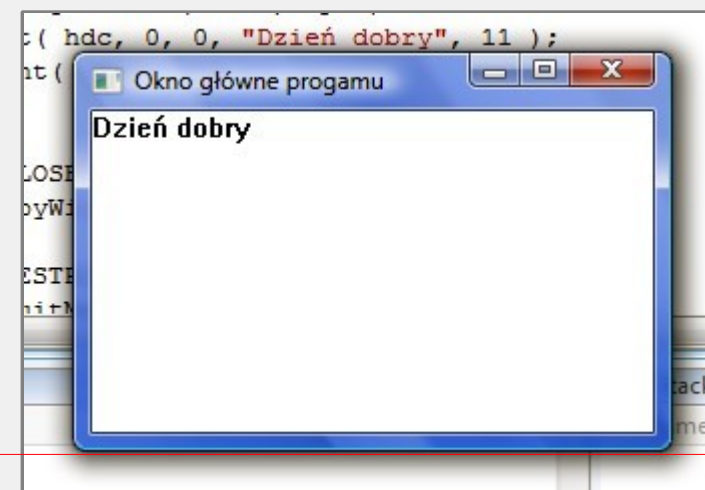
        hdc = BeginPaint( hWnd, &ps );

        TextOut( hdc, 0, 0, "Dzień dobry", 11 );

        EndPaint( hWnd, &ps );

        break;

    . . .
}
```


Wykonanie przykładowej operacji graficznej – narysowanie na *hdc*, na pozycji $x = 0$ oraz $y = 0$, tekstu "Dzień dobry", liczącego 11 znaków. `TextOut` wykorzystuje font, kolor pierwszego planu i tła ustawiony dla wykorzystywanego kontekstu identyfikowanego przez parametr *hdc*.

Komunikat WM_PAINT – wywołanie EndPaint

```
. . .  
PAINTSTRUCT ps;  
HDC hdc;  
  
switch( uMsg )  
{  
    case WM_PAINT:  
  
        hdc = BeginPaint( hWnd, &ps );  
  
        TextOut( hdc, 0, 0, "Dzień dobry", 11 );  
  
        EndPaint( hWnd, &ps );  
  
        break;  
    . . .  
}
```

Funkcja *EndPaint* sygnalizuje, że operacja rysowania w oknie identyfikowanym przez hWnd została zakończona.